

ISITMA VE İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ

***BU RAPOR KAYNAKÇADA BELİRTİLEN GÖSTERGELERDEN VE YAYINLARDAN DERLENMİŞTİR.**

İÇİNDEKİLER

Sektörün Tanımı ve Bileşenleri

İklimlendirme Sektörü Ürün Grupları ve Bazı Gtip Numaraları

İklimlendirme Sektörünün Türkiye’deki Durumu

- 1. Soğutma sistemi ve elemanları**
- 2. Havalandırma sistemi ve elemanları**
- 3. Tesisat sistem ve elemanları**

Türkiye İklimlendirme Sektörü Rekabetçilik Analizi

Sektörün Swot Analizi

- Zayıf Yönler**
- Güçlü Yönler**

İklimlendirme Sektöründeki Dernekler

İklimlendirme Sektörünün 2013 Yılındaki Durumu

İklimlendirme Sektöründe Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri

İklimlendirme Sektörünün 2023 Hedefi

ISITMA VE İKLİMLENDİRME CİHAZLARI SEKTÖRÜ

Türkiye İklimlendirme Sektörü hem hızla gelişen iç pazar talebini karşılamada hem de küresel rekabetin yoğun olduğu uluslararası pazarlara artan ihracatı ile Türkiye ekonomisinin önemli bir oyuncusu haline gelmektedir.

Makina imalat sektörünün en önemli ihracat kalemlerinden birisini oluşturan iklimlendirme sektörü, son sekiz yılda ihracat miktarını dört kattan fazla artırarak 2011 yılında 3.6 milyar dolara yakın bir ihracat seviyesine ulaşmıştır.

Sektöre ilişkin analizler göstermektedir ki eğer doğru stratejiler uygulanabilirse İklimlendirme Sektörü Türkiye'nin hem hızla artan iç talebinin karşılanmasında hem de ihracat hacminin artırılmasında ciddi katkılar sağlamaya adaydır. Buna ek olarak bugün direk olarak sağladığı 310.000 civarı istihdam sayısının da ciddi olarak artması beklenmelidir.

Ülkemiz için önemi gittikçe artan İklimlendirme Sektörünün uzun vadeli hedeflerinin oluşturulması ve bu hedeflere hangi stratejiler ile ulaşılacağı bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

Sektörün Tanımı ve Bileşenleri¹

İklimlendirme, konfor, hijyen ve özel proses ihtiyaçlarının karşılanması için çevre şartlarının ısıtma prosesleri ve sistemler kullanılarak kontrol altına alınması ve insanlığın hizmetine sunulması bilimi olarak ifade edilebilir. Bu tanım dikkate alındığında, iklimlendirme sektörünün kapsamı; ısıtma, soğutma, havalandırma, hava şartlandırma (klima) sistem ve ekipmanlarını içermektedir. Bu kapsamda sektörün uluslararası kabul görmüş HVAC-R çerçevesi korunurken özellikle tesisat yalıtımı başta olmak üzere pompa, vana, birleştirme elemanı ve benzeri sektörlerle de çok yakın çalıştığı ve aynı kategorilerde değerlendirilmesi gerektiğine de vurgu yapılmaktadır.

Bir taraftan yükselen kişi başına düşen milli geliri ile Türkiye iklimlendirme pazarı gittikçe büyürken bir yandan da Türkiye'de üretilen İklimlendirme Sektörü ürünleri, dış piyasada büyük bir atılım içerisine girmiştir.

Dünya çapında firmalarla rekabet edebilecek teknolojik seviyeye ulaşan sektör, gelecekte dünyada liderliğe oynayacak bir oyuncu olabilme potansiyeli taşımaktadır ve bu potansiyelini gerçekleştirmek için büyük çaba sarf etmektedir.

¹ <http://www.sosiad.org.tr/en/news/304-iklimlendirme-sektor-raporu.html>

Sahip olduğu potansiyel ile gün geçtikçe hem ihracatını hem de iç piyasa satışlarını artıran Türk İklimlendirme sektörü, oldukça etkin çalışan sivil toplum kuruluşlarına sahiptir. Bu sayede sektörün ortak hareket edebilme kabiliyeti gün geçtikçe artmaktadır.

İklimlendirme Sektörü Ürün Grupları²

İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ ÜRÜN GRUPLARI	GRUP ETİKETİ	GTİP NO
ISITMA SİSTEM VE ELEMANLARI	A	7321, 8402, 8403, 8404, 8416, 8516
SOĞUTMA SİSTEM VE ELEMANLARI	B	2903, 3824, 7306, 8418, 8419, 9032
HAVALANDIRMA-KLİMA SİSTEM VE ELEMANLARI	C	3506, 3925, 4016, 4911, 7307, 7308, 7607, 7609, 8002, 8307, 8414, 8415, 8421, 8479
TESİSAT SİSTEM VE ELEMANLARI	D	3917, 4008, 6806, 7019, 7322, 7411, 7412, 8413, 8481, 8504, 8536, 8542, 9025, 9026, 9030

İklimlendirme Sektörü Bazı Gtip Numaraları Ve Ürün Tanımlamaları

GTİP	GTİP AÇIKLAMASI
2903	HİDROKARBONLARIN HALOJELENMİŞ TÜREVLERİ
290341	TRIKLORFLORMETAN (FREON 11)
290341000000	TRIKLORFLORMETAN (FREON 11)
290342	DIKLORDIFLORMETAN (FREON 12)
290342000000	DIKLORDIFLORMETAN (FREON 12)
290349	DİĞER İKİ/DAHA FAZLA DEĞİŞİK HALOJENLE HALOJELENMİŞ ASIKLIK HİDROKARBONLARIN TÜRE
290349110000	KLORODIFLOROMETAN (HCFC-22)
290349150000	1,1-DİKLORO-1-FLOROETAN (HCFC-141B)
3824	KİMYA VE BAĞLI SANAYİDE KULLANILAN KİMYASAL ÜRÜNLER
382471	SADECE FLOR VE KLORLA PERHALOJENLENMİŞ ASIKLIK HİDROKARBONLARI İÇERENLER
382471000011	R-502 [R-115 (KLOROPENTAFLOROETAN), R-22 (KLORODIFLOROMETAN)] KARISIMI [(CFCS) HI
382471000012	142B [(KLORODIFLOROETAN), R-22 (KLORODIFLOROMETAN)] KARISIMI [(CFCS) HİDROKLOROFL
382471000019	SADECE FLOR VE KLORLA PERHALOJENLENMİŞ DİĞER ASIKLIK HİDROKARBON İÇERENLER [(CFCS

382474	HIDROKLOROFLORAKARBONLAR İÇEREN, ANCAK KLOROFLOROKARBONLAR (CFCS) İÇERMEYENLER
382474000011	R-502 [R-115 (KLOROPENTAFLOROETAN), R-22 (KLORODIFLOROMETAN)] KARISIMI KLOROFLORO
382474000012	142B [(KLORODIFLOROETAN), R-22 (KLORODIFLOROMETAN)] KARISIMI KLOROFLOROKARBON (CF
382474000019	HIDROKLOROFLORAKARBONLAR İÇEREN, ANCAK KLOROFLOROKARBONLAR (CFCS) İÇERMEYEN DİĞER
382478	PERFLOROKARBON (PFCS)/HIDROFLOROKARBON (HFCS) İÇEREN, FAKAT KLOROFLOROKARBON/HİDR
382478000000	PERFLOROKARBON (PFCS)/HIDROFLOROKARBON (HFCS) İÇEREN, FAKAT KLOROFLOROKARBON/HİDR
382479	İKİ/DAHA ÇOK FARKLI HALOJEN İÇEREN ASIKLIK HIDROKAR. TÜREVLER. İÇEREN KARISIMLAR
382479000000	İKİ/DAHA ÇOK FARKLI HALOJEN İÇEREN ASIKLIK HIDROKAR. TÜREVLER. İÇEREN KARISIMLAR
7306	DEMİR/ÇELİKTEN DİĞER TÜPLER, BORULAR, İÇİ BOŞ PROFİLLER
730630	DİĞER DEMİR/ÇELİK, YUVARLAK KESİTLİ, DİKİSLİ TÜP-BORULAR
730630111000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) HASSAS BORU.; ET KALIN =<2 MM.HAV
730630119000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) HASSAS BORU.; ET KALIN =<2 MM.DİG
730630191000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) HASSAS BORU.; ET KALIN >2 MM.HAVA
730630199000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) HASSAS BORU.; ET KALIN >2 MM.DİGE
730630411000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) DİS AÇILMIS BORU; ÇİNKO KAPLI HAV
730630419000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) DİS AÇILMIS BORU; ÇİNKO KAPLI DİG
730630491000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) DİS AÇILMIS BORU; DİĞER KAPLI HAV
730630499000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE (DİKİSLİ) DİS AÇILMIS BORU; DİĞER KAPLI DİG
730630721000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; ÇİNKO KAPLI, DİS ÇAPI=<168, 3MM HAVA
730630729000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; ÇİNKO KAPLI, DİS ÇAPI=<168, 3MM DİGE
730630771000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; DİĞER KAPLI, DİS ÇAPI=<168, 3MM HAVA
730630779000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; DİĞER KAPLI, DİS ÇAPI=<168, 3MM DİGE
730630801000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; DİĞER KAPLI, 168,3 < DİS ÇAPI =<406,
730630809000	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTEN DİKİSLİ DİĞER BORU; DİĞER KAPLI, 168, 3 < DİS ÇAPI =<406

730650	ALASIMLI ÇELIKTEN DAIRE KESITLI, DIKISLI TÜP, BORULAR
730650209000	DIGER ALASIMLI ÇELIKTEN KESITI DAIRE SEKLİNDE OLAN HASSAS (DIKISLI); DIGER KULLAN
730650809000	DIGER ALASIMLI ÇELIKTEN KESITI DAIRE SEKLİNDE OLAN DIGER (DIKISLI); DIGER KULLANI
7321	DEMİR-ÇELİK SOBA, OCAK, IZGARA, OCAK, MANGAL VB. EV EŞYASI
732181	DEMİR/ÇELIKTEN DIGER CİHAZLAR (GAZ YAKITLI/HEM GAZ HEM DIGER YAKITLI)
732181100011	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; YANMIS GAZ ÇIKISLI, GAZ YAKITLI
732181100012	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; YANMIS GAZ ÇIKISLI, GAZ VE DIGER YAKITLI
732181900011	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; GAZ YAKITLI
732181900012	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; GAZ VE DIGER YAKITLI
732182	DEMİR/ÇELIKTEN DIGER CİHAZLAR; SIVI YAKITLI
732182100000	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; YANMIS GAZ ÇIKISLI, SIVI YAKITLI
732182900000	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; DIGER, SIVI YAKITLI
732189	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; DIGERLERİ (KATI YAKITLI CİHAZLAR DAHİL)
732189000000	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB; DIGERLERİ (KATI YAKITLI CİHAZLAR DAHİL)
732190	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB, EV ISLARI İÇİN BENZER CİHAZ AKSAM VE PARÇALARI
732190000000	DEMİR/ÇELIKTEN SOBA VB, EV ISLARI İÇİN BENZER CİHAZ AKSAM VE PARÇALARI
7322	ISITMASI ELEKTRİKLE OLMAYAN DEMİR-ÇELİK RADYATÖR, JENERATÖRLER
732211	DÖKME DEMİRDEN RADYATÖR, AKSAM VE PARÇALARI

İklimlendirme Sektörünün Türkiye’deki Durumu

4. Soğutma Sistemi ve Elemanları

Soğutma sistem ve elemanları sektöründe 2006 yılından beri cari fazla veren sektörün ihracatı 2008 yılında bir milyar sınırını geçse de küresel krizin etkisi ile 2009 yılında ciddi bir düşüş yaşanmıştır. Bununla birlikte 2012 yılında hızlı bir toparlanma ile, sektör yeniden bir milyar dolar sınırının üzerine çıkmayı başarmıştır.

5. Havalandırma Sistemi ve Elemanları

Havalandırma ve klima sektöründe Türkiye’nin ithalat ihracat dengesi 2007 yılında oldukça açılmıştır. Bununla birlikte 2008 yılında azalmaya başlayan cari açığıdaki daralma kriz yılı 2009’da minimuma inmiştir. 2012 yılında cari açık hızla yeniden artmıştır. Cari açığa güneydoğu asya kökenli ithalat önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle Çin ve Güney Kore gibi

klima üretiminde ölçek ekonomisinin imkanlarını kullanan üreticiler Türk pazarında ciddi pazar payları elde etmişlerdir.

6. Tesisat Sistem ve Elemanları

İklimlendirme sektörünün diğer önemli bir alt sektörü olan tesisat sistem ve elemanlarında Türkiye'nin sürekli cari açık verdiği gözlenmektedir. Kriz etkisi görülen 2009 yılında da bu açık eğilimi azalarak devam etmiştir. 2012 yılında ithalat ihracat dengesinin Türkiye aleyhine daha da bozulduğu gözlenmektedir.

Küresel ekonomik krizin etkilerinin geçerek 2014 yılında iklimlendirme pazarındaki talebin 88 milyar dolara ulaşacağı tahmin edildiğinde, Türkiye iklimlendirme sektörünün dünya pazarından alabileceği payın artırılma potansiyelini de görebilmek mümkün olmaktadır.

Türkiye İklimlendirme Sektörü Rekabetçilik Analizi

Kamu'nun sektörün rekabetçilik seviyesine katkısı orta seviyede bulunurken yasa ve yönetmelikler ile sektöre olan desteklerin rekabetçiliğe etkisi orta seviyeli olarak değerlendirilmiştir.

Diğer bir ana değişken olan Talep Koşullarının durumu da orta seviyeli olarak analiz edilmiştir. Bunun sebebi iç ve dış pazar ile Türk müteahhitlik ve mekanik müteahhitlik firmalarının rekabetçiliğe güçlü etkilerine rağmen tüketicinin bilinç seviyesi ve sektörün küresel markalara sahip olamamasının negatif etki oluşturmaktadır.

Sektörün temel girdilerinin alt değişkenleri olan işgücü, girişimci ve Türkiye'nin jeostratejik durumu güçlü olarak değerlendirilirken, teknoloji ve hammadde/yarımamül başlıklarının orta seviyede rekabetçilik desteği verdikleri saptanmıştır. Sonuçta Türk İklimlendirme Sektörü temel faktörlerde yüksek seviyede rekabetçilik gücüne sahip olarak değerlendirilmiştir.

Rekabetçilik Analizi³

Kamu (Orta)

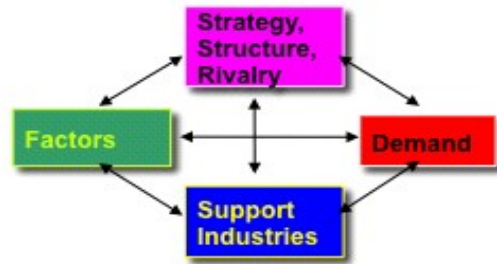
- (+/-) Yasa ve Yönetmelikler
- (+/-) Destekler

Temel faktörler(Yüksek)

- (+) İşgücü
- (+/-) Teknoloji
- (+/-) Hammadde/Yarımamül
- (+) Girişimci
- (+) Jeostratejik Konum

Strateji, Yapı ve Rekabet (Orta)

- (+/-) Sektör Stratejisinin Varlığı
- (+/-) Firmaların Rekabet Stratejisi
- (+) Firmaların Üretim Yapıları
- (-) Firma Kurumsallaşma seviyeleri
- (-) Haksız Rekabet
- (+) Yabancı Sermayeli Firmalar
- (+/-) Tedarik Zincirinin Gelişmişliği

Talep Koşulları

- (+) İç Pazar Büyüklüğü
- (+) Dış Pazar
- (+) Türk Mütessesinliği
- (-) Markalaşma
- (-) Tüketicinin

Kümelenme (Yüksek)

SEKTÖRÜN SWOT ANALİZİ⁴

Zayıf Yönler

Ara mamul yerli imalatçıların yeterli olmaması ve açığın ithalatla doldurulması
Sektörden kullanılan bilgisayar programlarının maliyeti
Cihaz performans testleri için akredite laboratuvar eksikliği
Devlet teşviklerinin yetersizliği
Dışsatım pazarlama ağının zayıflığı
Dış ticarette kalifiye eleman eksikliği
Kur politikası
Emek maliyeti(özellikle uzakdoğu ile rekabette)
Enerji fiyatlarının yüksekliği
Firmaların finansal güçlerinin yetersizliği ve bu açığı piyasalardan kolayca karşılayamamaları
Firmaların ölçek büyüklüğünün yetersizliği
Fiyat odaklı olduğundan yüksek katma değerli işlerin yapılamaması
İşgücü verimsizliği
Geçmiş yıllardaki ekonomik sorunlar
İstihdam maliyetleri
Haksız rekabeti yaratan yasal düzenleme ve şartname eksikleri
İnsan kaynaklarının azlığı

³ <http://www.sosiad.org.tr/en/news/304-iklimlendirme-sektor-raporu.html>

⁴ <http://www.sosiad.org.tr/en/news/304-iklimlendirme-sektor-raporu.html>

Sektörü bilen, iyi eğitilmiş ve yetişmiş personel eksikliği
Kamunun genel olarak üretime maddi ve manevi destek vermemesi
Kayıt dışı ticaret
Kontrol teknolojilerini yeteri kadar takip edememe
Küresel anlamda, Türk "tasarım-yönetim" guruplarının olmaması.
Küresel marka yaratamama sıkıntısı
Firmalarda kurumsallığın oturtulamaması
Operasyonel verimliliğin düşük olması
Sektör firmalarının iletişim eksikliği ve birlikte hareket edememesi
SGK primlerinin ve diğer vergilerin yüksekliği
Tasarım ve Yönetim firmalarının ağırlıklı olarak yabancı olması
Tekniker-Teknisyen gibi ara kademe eleman eksikliği
Teknolojiye yatırımın yeterli olmaması
Tüketicinin bilinçli olmaması
Türk malı imajının yeterli seviyelere ulaşmamış olması
Ülke imajı
Uluslararası ilişkiler ve pazarlamanın yeterince güçlü olmaması
Uluslararası tecrübe eksikliği
Üretilen cihazların enerji verimliliğinin nispeten düşük kalması
Üretim adetlerinin azlığı
Üretim tesislerinin gerekli büyüklükte olmaması
Uygun üretim alanı temini
Uzak doğu ürünlerinin olumsuz rekabet şartları
Yan sanayinin yeterince gelişmemiş olması
Yeterli ar-ge yatırımının yapılmaması
Yetişmiş personelin yeterli gelir elde edememesi sebebi ile sektörden ayrılması
Yüksek vergi oranları ve istihdam üzerindeki yükler
Yurt dışı bakım onarım teşkilatındaki zayıflıklar
Yurt dışına eleman götürmenin güçlükleri

Güçlü Yönler

Çalışma kültürü ve disiplini
Coğrafi konum
Esnek üretim sistemi
Gelişen dış pazarlarla ilişkisi
Gelişen iç pazar
Gelişmekte olan pazarlara yakınlık
Gelişmiş inşaat sektörü
Gelişmiş sektör altyapısı

Gelismiş teknoloji
Genç mühendis sayısı
Genç nüfus
Girişimcilik kültürü
Kalifiye işgücü
Lojistik altyapısı
Sektör imajı
Sektörel bilgi birikimi
Sektörle ilgili tüm kurumların mevcudiyeti
Teknolojik bilgi seviyesi
Teknolojiye duyulan ilgi
Teslim süresi
Türk müteahhitleri
Türkiye'nin yeni imajı
Ucuz işgücü
Üretim maliyetleri
Zor pazarlarda iş yapabilme kabiliyeti

İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜNDEKİ DERNEKLER

İklimlendirme sektöründe faaliyet gösteren dokuz adet dernek mevcuttur. Bu dernekler sektördeki bilgi birikimini ve bilgi alışverişini artırarak daha iyi binaların ve tesislerin yapılmasına katkıda bulunmak, sektörde ülkeyi yurt dışında tanıtmak, uluslararası platformlarda meslektaşları temsil etmek ve gelişmeleri anında izlemek gibi amaçlarla iklimlendirme sektörünün katma değerinin artırılmasına yardım etmektedir. Bu sektörler;

- İklimlendirme Soğutma Klima İmalatçıları Derneği (İSKİD),
- Doğal Gaz Cihazları Sanayicileri ve İşadamları Derneği (DOSİDER),
- Panel Radyatör Üreticileri Derneği (PANDER),
- Türk Tesisat Mühendisleri Derneği (TTMD),
- Isı, Su, Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği (İZODER),
- Soğutma Sanayii İşadamları Derneği (SOSİAD),
- Ege Soğutma Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (ESSİAD),
- İklimlendirme Soğutma Eğitim, Danışma ve Araştırma Derneği (İSEDA),
- Türk Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği, (POMSAD).

İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜNÜN 2013 YILINDAKİ DURUMU⁵

- İklimlendirme sektörünü Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi Kuruluşu listesindeki 13 kuruluş, Türkiye'nin en büyük 500 şirketi listesindeki 8 şirket, Türkiye'nin en hızlı büyüyen 100 şirketi listesindeki 3 şirket temsil etmektedir.
- Türkiye'de faaliyet gösteren her 100 firmadan 1.9'u iklimlendirme sektöründe faaliyet göstermektedir.
- Türkiye'deki kayıtlı çalışan her 100 kişiden 3.5'i iklimlendirme sektöründe çalışmaktadır.
- İklimlendirme sektöründe istihdam edilen her 100 kişiden 6'sı mühendis olarak çalışmaktadır.
- Özel sektörde faaliyet gösteren firmaların vergi öncesi karlarının %1.1'ini iklimlendirme sektörü yapmaktadır.
- Ödenen her 1000 TL'lik kurumlar vergisinin 12 TL'sini ve gelir vergisinin 7 TL'sini iklimlendirme sektörü yapmaktadır.
- İklimlendirme sektörünün 2013 yılındaki ihracatı 4.2 milyar dolar; ithalatı ise 6.4 milyar dolardır.

İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜNDE YAŞANAN PROBLEMLER

Sorun 1

2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaşmak için gerekli olan alt yapı eksikliği,

Açıklama

500 milyar dolar ihracat hedefi ile uyumlu altyapı çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Sektör 25 milyar dolar ihracat hedefi belirlemiştir.

Çözüm Önerisi⁶

Sektör ürünlerinin havale olması nedeniyle,

Anadolu'dan limanlara kolay ulaşım imkanı sağlanmalı,

⁵ <http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/VI%20TURKIYE%20SEKTOREL%20EKONOMI%20SURASI%20RAPORU.pdf>

⁶

<http://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/VI%20TURKIYE%20SEKTOREL%20EKONOMI%20SURASI%20RAPORU.pdf>

Türkiye limanlarından ana limanlara direkt hatlar açılmalı,
Avrupa'ya demiryolu kullanımı yaygınlaştırılmalı,
Gümrükler vardiyalı çalışmalı,
Ara malı hammadde üretimine yatırım desteği verilmelidir.

Sorun 2

KDV iadeleri kapsamında yaşanan sorunlar

Açıklama

KDV iadeleri uzun zaman almaktadır.

Yeminli mali müşavir raporu, %7'lere varan maliyet oluşturmaktadır.

Mahsupların sınırlandırılması alacakların geç tahsil edilmesine neden olmaktadır.

Kod uygulaması iadeyi imkansız kılmaktadır.

Çözüm önerisi

KDV iadeleri hızlandırılmalı,

Teminat mektubu karşılığı hemen iade yapılmalı,

Kod uygulaması kalkmalı, alt firmaların sorumluluğu iade alacak firmaya yüklenmemeli,

Yeminli mali müşavir raporu aranmamalı,

Geniş kapsamlı mahsuplara tekrar izin verilmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

Soru 3

Enerjinin verimsiz kullanılması

Açıklama

Enerjinin önemli bir bölümü sektör tarafından üretilen cihazlar tüketmektedir. Binaların yalıtımı yetersiz ve cihazların verimliliği düşüktür. Ayrıca, baca gazlarından faydalanılmamaktadır.

Çözüm Önerisi

Enerjinin etkin kullanımı ver enerji yoğunluğunun düşürülmesi için çalışma yapılmalı,
Bina yalıtımları artırılmalı, yeşil binalar teşvik edilmeli, halen var olan tesislerin verimli enerji kullanımına yönelik yapılacak ve uygulanacak projeleri desteklenmeli,
Yüksek verimli cihazların imalatı teşvik edilmeli, atık enerjilerinin geri kazanılması ve yenilenebilir enerji teşvik edilmeli,
Fotovoltaik Kanunu acilen yürürlüğe konulmalı,yapılacak olan teşviklerde özellikle yerli üretim ön planda tutulmalı,
Enerji çevrim santralleri atık ısı ile ısıtma yapmalı,bu yatırımlar desteklenmeli,
Yeni yapılacak santraller cojen ve trijen olmalı, enerji tasarrufuna yönelik kamu spotları yayınlanmalı,
Bep-Tr programının randımanlı bir şekilde çalışması sağlanmalı,
Pay ölçerlerde adaletli oran uygulamasına başlanmalıdır.

İlgili Kurumlar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Sorun 4

Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİB) kapsamındaki alımların ithalatı teşvik edici olması

Açıklama

DİB kapsamında, şirketler ihraç edecekleri ürünlerin üretiminde kullanılacak malzemeleri yurt içinden temin ettikleri takdirde, aşağıda ana hususlar aranmaktadır;

KDV Kanunu'nun geçici 18.maddesine göre alım yapılması,

Yeminli mali müşavir raporu alınması,

İmalatçı firmanın yine imalatçı firmadan ihraç kayıtlı olarak satın alma zorunluluğu, ihracat öncesi alım yapma mecburiyeti,

Ancak hammaddeler ihtal edildiği takdirde, yukarıdaki zorunlu uygulamaların hiç birisi söz konusu olmayacaktır.

DİB kapsamında yapılan toplam ithalat 20 milyar Doları bulmaktadır.Bu miktarın 5-10 milyar Dolar arasındaki kısmının yerli üreticiden sağlanma imkanı vardır.

Çözüm Önerisi

Yurt içinden DİB kapsamında alım yapılması halinde karşılaşılan olumsuzluklar giderilmelidir.

Sorun 5

Ürünler üzerindeki farklı ÖTV uygulamalarının yol açtığı haksız rekabet

Açıklama

Soğutma ve nemlendirme yapabilen klima santralleri ÖTV'ye tabi olurken, aynı karakterdeki benzer cihazın ısıtma/havalandırma santrali adı altında satılması halinde ÖTV'ye tabi olmamaktadır.Bu durum haksız rekabet yaratacak şekilde faturalamaya ve ÖTV kaçağına sebebiyet vermektedir ve dürüst çalışan firmaların rekabet imkanını engellemektedir.

Örneğin, klima santrallerine soğuk akışkan sağlayan cihaz ÖTV'ye tabi değilken,klima santrali tabidir.Bir termosifon ÖTV'ye tabi iken, kombi, tabi değildir.Marketlerde gıda korumasına yönelik soğuk hava dolaplarının dolabı ve soğutucusu ayrı ayrı satıldığında ÖTV'ye tabi değilken,beraber satıldığında ÖTV tabi olmaktadır.

Çözüm Önerisi

Klima santrali ve fan-coil cihazlarındaki bu farklı uygulama kaldırılarak ÖTV oranları eşitlenmelidir.

İlgili Kurumlar

Maliye Bakanlığı

İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜNÜN 2023 HEDEFİ⁷

Makine sektörü içinde en fazla ihracat potansiyeline sahip alt sektör, İklimlendirme Sektörüdür. 2023 için belirlenen 500 milyar dolarlık ihracat hedefi içinde, 100 milyar dolar makine sektörü için belirlenmiştir ve bu sektör içinde iklimlendirme sektörünün 2023 hedefi 20 milyar dolardır. Sektörün toplam üretim büyüklüğünün ise 55 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

2023 Hedefine Ulaşabilmek için Atılması Gereken Stratejik Adımlar;

- Alt-sektörde istikrarlı ihracat artışının sağlanması,
- Hedef pazarlarda rekabetçi gücü artırarak pazar payının artırılması
- İhracat kapasitesini geliştirilmesi,
- İhracat kapasitesini geliştirilmesi,
- Kaliteli hammadde kaynağının yeterliliğini ve izlenebilirliğinin sağlanması,
- Makina parkının yeni teknolojiyle modernizasyonu ile üretim kalitesinin artırılması,
- Kalite ve çevre standartlarına uygun üretimin yaygınlaştırılması,
- Alt sektörler özelinde yan sanayi geliştirilmesi,
- Düşük fiyatlı ürünlerden, özgün tasarımlı, katma değeri yüksek, markalı ürün portföyüne geçilmesi,
- Uluslararası pazarlardaki satış ağı ve tanıtım faaliyetlerinin artırılması,
- Test, analiz ve kalite kontrol laboratuvarlarını yaygınlaştırılıp, akreditasyon sisteminin kurulması,
- Yeni teknolojilerin kullanımı için Ar-Ge çalışmalarının özendirilmesi,
- Nitelikli işçi, teknik eleman ve mühendis istihdamının artırılması, yeterli ve yetenekli satış elemanları yetiştirilmesi ve çoklu dil spektlerinin sağlanması,
- Üretimde kalite ve verimlilik artışı sağlayan yurtdışında üretilmeyen makinelerin ithalatında sanayiciyi destekleyen bir teşvik sisteminin sağlanması,
- TSE'nin uluslararası alandaki akreditasyonunun sağlanması ve bilinirliğinin artırılması,
- Bünyelerinde endüstriyel tasarımcı barındıran firmalara sağlanan teşvikler konusunda sanayicilerin bilgilendirilmesi,
- "Uluslararası pazarlarda rekabetçiliğin desteklenmesi" teşviki konusunda sanayicilerin bilgilendirilmesine ilişkin eğitimler yapılması, teşvikin tüm bölgelere yaygınlaştırılması konusunda proje ekiplerinin oluşturulması,
- İnternet pazarlamasını yaygınlaştırarak, sektörün tanıtımı için sosyal ağlar gibi platformların geliştirilmesi,
- Dış pazar talep profillerinin araştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması,
- Meslek okullarının programlarının yeni teknolojiler ile güncellenmesi ve uygulama ağırlıklı hale getirilmesi,
- KOSGEB'in bilinirliğinin artırılması.

⁷ http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/2023_ihracat_stratejisi_kitabi.pdf

KAYNAKÇA

- Dünya İklimlendirme-Tesisat Sektörü Türkiye’de Termo Klima, Mayıs 2010. s72-108
- Eurpoe Market for Air Conditioning, 2009 BSRIA
- <http://www.beysad.org.tr>
- TOBB 7. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurası
- Türkiye İhracatçılar Meclisi 2023 Hedefleri
- TOBB 2012 İklimlendirme Meclis Sektör Raporu